

Näringsdepartementet

Transportstyrelsen

601 73 Norrköping

Uppdrag att utveckla miljözonsbestämmelserna

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Transportstyrelsen att föreslå hur dagens miljözonsbestämmelser kan utvecklas för att bättre bidra till att miljö kvalitetsmålen och målen för transportpolitiken uppnås. I uppdraget ingår att lämna förslag till:

- hur personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar kan inkluderas i miljözonsbestämmelserna,
- hur miljözonsbestämmelserna kan användas för att premiera tysta och emissionsfria fordon, såväl lätta som tunga, samt
- hur efterlevnaden ska säkerställas.

Uppdraget omfattar att redovisa förslag till nödvändiga författningsändringar. Svenska och internationella erfarenheter av miljözoner bör tas tillvara. Möjligheterna till harmoniserade europeiska lösningar bör beaktas.

Samtliga förslag som innebär regelförändring ska åtföljas av en konsekvensanalys enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Därutöver ska de samhällsekonomiska konsekvenserna av förslagen redovisas, liksom effekterna på miljö kvalitetsmålen och de transportpolitiska målen.

Vid genomförandet av uppdraget ska Transportstyrelsen samråda med Naturvårdsverket, Trafikverket, Polismyndigheten, Sveriges Kommuner och Landsting samt företrädare för näringslivet.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 30 september 2016.

Skälen för regeringens beslut

Utvecklingen för miljö kvalitetsmålet *Frisk luft* är i huvudsak positiv, men regeringen bedömer att ytterligare insatser behövs för att nå miljö kvalitetsmålet. Det finns samtidigt kvarstående problem med att klara EU:s gränsvärden för luftkvalitet och svenska miljö kvalitetsnormer för luft. De största utmaningarna gäller främst kvävedioxid och partiklar (PM10).

Renare motorer och bränslen har gett stora utsläppsminskningar, men vägtrafiken är fortfarande en betydande källa till luftföroreningar och deras hälsopåverkan. Problemen är störst i tätorter, dels för att fler exponeras där, dels för att slutna gaturum ger högre halter av luftföroreningar. För att komma till rätta med problemen har några kommuner efterfrågat fler verktyg. Regeringen ser därför över vilka möjligheter som kan finnas. Ett verktyg skulle kunna vara att införa miljözoner även för personbilar. Miljözoner för tunga fordon har funnits sedan 1996 och har i dagsläget införts av åtta svenska kommuner.

Utredningen om fossilfri fordonstrafik övervägde i sitt betänkande Fossilfrihet på väg (SOU 2013:84) olika möjligheter för framtida utveckling av miljözonsbestämmelserna för att åstadkomma mer likvärdig konkurrens mellan olika sätt att resa och transporteragods samt att långsiktigt åstadkomma emissionsfria zoner i städerna men lämnade inget förslag inom området.

Transportstyrelsen redovisade i maj 2010 ett regeringsuppdrag med ett förslag till miljözoner för personbilar, lätta lastbilar och bussar. Redovisningen innehöll även ett förslag att ge kommuner möjlighet att förbjuda trafik med dubbdäck på samtliga vägar inom ett område vilket genomfördes 2011 genom att regeringen ändrade trafikförordningen (1998:1276).

Förslaget till miljözoner för personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar byggde på att ett fordon ska kunna utestängas från en miljözon beroende på vilken utsläppsklass fordonet tillhör. De utsläppsklasser som ingick i förslaget har dock med tiden blivit inaktuella genom det kontinuerliga utbytet av fordon i fordonsparken och skärpta avgaskrav. I dessa delar behöver därför förslaget uppdateras.

I och med att fler flyttar in till städer är det viktigt att skapa attraktiva och hållbara stadsmiljöer. Det kräver bland annat tystare fordon med låga emissionsnivåer. Det finns därför skäl att se över möjligheterna att använda miljözonsinstrumentet för att skapa attraktiva tätortsmiljöer

samtidigt som det kan ge incitament att premiera tysta och emissionsfria fordon.

På regeringens vägnar

Anna Johansson

Stefan Andersson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och EU
Justitiedepartementet/PO
Finansdepartementet/BA och OFA K,
Miljö- och energidepartementet/ME och KL
Näringsdepartementet/FÖF, PUB, SUBT och RS
Boverket
Naturvårdsverket
Polismyndigheten
Trafikverket
Sveriges Kommuner och Landsting